

**NÉZSA KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZATÁNAK
POLGÁRMESTERE**

**2618 Nézsza, Park utca 1.
06-35-380-101
hivatal@phnezsa.hu**

Nézsza Községi Önkormányzat

Polgármesterének 38/2020. (V.26.) számú határozata

a Nézsai Népviselőtestület települési értéktárba történő felvételéről

Az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében a Magyarország Kormánya által elrendelt veszélyhelyzetre tekintettel a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény (a továbbiakban: Kat.) 46.§ (4) bekezdésében meghatározott jogkörömben eljárva, miszerint veszélyhelyzetben a települési önkormányzat képviselőtestületének feladat- és hatáskörét a polgármester gyakorolja, az alábbi határozatot hozom:

A Nézsza Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat Elnökének kérelme alapján a Nézsai Népviselőtestület, mint kulturális örökség kategóriába tartozó értéket, a települési értéktárba felvételre kerül.

A benyújtott kérelmet, illetve az értékről szóló részletes leírást az 1. számú melléklet tartalmazza.

Nézsza, 2020. május 26.

Styevó Gábor
polgármester

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Nézsza Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: **Kucsera Andrásné**

Levelezési cím: **2618 Nézsza, Ady u.10.**

Telefonszám: +36209409525

E-mail cím: kucserazs@gmail.com

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése:

Nézsai népviselet

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☒ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus	

2. A nemzeti érték fellelhetőségének helye:

Nézsza

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:

☒ települési	☐ tájegységi	☐ megyei	☐ külhoni magyarság
--	-------------------------------------	---------------------------------	--

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása (melléklet)

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett (melléklet)

Minden tájegységnek megvan a maga saját népviselete. Így van ez a mi falunk népviseletével is. Jellegzetes, katolikus, egyedi. A maga „Dunakeszka” szoknyájával, az olajos piros főkötőjével és a fekete, hímzett kötényével, sokak számára ismert, hiszen az énekkar híres, neves volt és még ma is működik, pedig már 50 éves.

Szeretnénk, ha továbbra is ismert maradna az általunk legszebb viselet.

Kérjük a Települési értéktárba vételét.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források) (melléklet)

Magyarországi Szlovákok Esküvői Népviselete című album 75-77. oldal
Budapest 2017

A Magyarországi Szlovákok Szövetsége albumában- Magyarországi
Szlovákok Esküvői Népviselete- is megtalálható a mi ifjú párunk.
75-77. oldal

Szakdolgozat: Vudiné Barna Márta

képanyag: Szarka Péter

Nézsza Község Honlapja. képek (www.nezsa.hu)

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

Nézsza népviselete

A hagyományos népi öltözet, azaz népviselet, sok mindenről tanúskodik: az adott korszakról, az alkalomról, amelyre szánták, a viselőjéről, az ő koráról, helyi vagy felekezeti hovatartozásáról, szociális státuszáról stb.

Az egyes ruhadarabok anyaga, színe, szabása és díszítése, ezek változása a helyi és regionális szokásoktól és a korszak divathatásaitól függött.

Női viselet

Elsősorban a női viselet gazdag. Az egy időben felvett szoknyák száma hat-hét darab. A leányok viselete színes. Félujjas ing, rajta hímzett pruszlik, hátul fodorral. A fodor slingelése felfelé állt, tehát katolikus volt az illető. (A lefelé álló slingelés evangélikusoknak volt.)

Alul öt-hat slingelt (sűrűn hurkolt öltésekkel szegett) szoknya. A felső szoknya színes, kockás. Azon volt a szélén hímzett szakácska (kötény). Fehér vagy kékharisnyát, és fekete spanglis (elől kapcsos, pántos) cipőt hordtak. Ha vizitkét (hosszú ujjas inget) viseltek, amely egyszínű vagy mintás is lehetett, akkor a pruszlik (mellény) viselete elmaradt. A hajuk mindig végig be volt fonva, benne színes pántlika (díszül használt szalag) ékeskedett. A kislányok és fiatal lányok ünnepi viselete a fehér és a világos színű ruha volt. Minden szoknyát úgy készítettek, hogy 4-5 szél (- 4 méter) anyagot varrtak bele a széles gallérba, felül tűvel beráncolták és ráncba szedték a derekával. A gallérba varrás után az anyagot lerakták azután vizes vasalóval tették tartóssá a ráncokat.

Féling

(ing, ingváll)

Többféle néven is él a nép nyelvében ez a vászonból készült ruhadarab. Ujja régebben

szűk volt, de később elterjedt egy puffos ujjú változata is. Az ujja a szélén ki volt hímezve, egyszerű szabása könnyen elkészíthető volt mindenki számára.

Pruszlik

(mellény)

Nyáron, vagy ha a tavasz, ősz meleg volt a félingre már csak a pruszlik került. Ez egy ujjatlan, szabott mellényféle, aminek anyaga sokszor megegyezett a felső szoknya anyagával. Az ünnepi, fehér pruszlik az 1930-as évektől hátul hímzett és fodros, a fodrok felfelé álltak, amely a katolikus vallásra utal.

Szakácska

(kötény)

A nők mindennapi viseletéhez hozzá tartozott a szakácska, kék és fekete festő, vagy karton anyagból. Ünnepi alkalmakkor selyem, fekete színű, szélén körben hímzett szakácskát, kötényt hordtak. A lányok ünnepekre fehér színű kötényt kötöttek maguk elé. Úgy illett, hogy ez a szoknyától valamivel hosszabb legyen.

Vizitke

Hosszú ujjal készült, derékban karcsúsított, húzott blúz. Hűvös időben vették a félingre.

A menyecskék (férjhez ment lányok) hasonlóan öltöztek mint a lányok, de sötétebb színű ruhákat viseltek. A hajviseletük, a fejrészük eltérő volt. Fésűvel feltűzték a kontyukat. Arra fehér, csipkés szélű csepcí –čepiec (fejkötő, főkötő) került és ha volt rajta fejkendő, akkor a fejkötő kilógott alóla. Ünnepekkor piros olajos kendővel voltak kikötve.

Az idősebb asszonyok már sötét ruhát (sötétkék, fekete) viseltek. A felső rész vizitke, vagy egyszerű blúz volt. A hajukat befonva, felkontyolva, fejkötővel lekötve hordták. Fejükön szövet kendő volt, előre kötve. Hűvös, hideg időben jellegzetes ruhadarab volt a belíner vállkendő. Ami jó nagy volt, és meleg, háromszög alakú a szélén rojtokkal.

Az idős asszonyok körében a mai napig is megmaradt a régi minta. Minél fiatalabbak voltak a nők, annál világosabb szín volt a gyakran viselt színük. A fiataloknak a belíner kendő is rózsaszín vagy fehér volt, az időseknek fekete.

Férfi viselet

A férfiak a ma is kedvelt fekete, fehér színösszeállítást, egyszerű formában viselték. Fekete nadrág, fehér ing, fekete mellény, rajta fekete kabát. Fejükön fekete kalap, lábukon fekete csizma vagy ritkán fekete cipő. Sokan hordtak hasonló formában barna bársony ruhát is. Ezek szintén megmaradtak az idős bácsik körében.

Gyermekek viselete

A kicsi és fiúk egyaránt szoknyában jártak, majd a nők vagy férfiak ruhájának kicsinyített mását adták rájuk. A népviseletet az egyre nagyobb arányú vidéki munkavállalással kezdték levetni, ezzel is alkalmazkodva a környezethez. A népviselet jellegzetes motívumai, ruhadarabjai a szlovák katolikusokkal mutatnak rokonságot, többek között a pruszlik hátának az alján lévő felfelé álló, levarrásos csipke fodor, és a vékony vonalú, nem sűrű hímzés. A szlovák evangélikus jellegre utaló vastag vonalú, dús, mindent betöltő hímzéssel, és a lefelé lógó pruszlik fodorral ellentétben.

Időnként még ma is felkerül a fiatalabb nemzedékre is a népviselet, ha énekelnek a kórossal, táncolnak a néptáncsoporttal, vagy egy-egy népszokás felelevenítésére kerül sor.

Segítséget az anyaghoz Vudiné Barna Mártától kaptunk.

A képanyagot Szarka Péter szolgáltatta.

